

Conferències íntimes donades per la Secció de Lletres del Institut Olotí. Tercera Conferència, per don Salvador Salla; tema: L' aygua sòlida com agent desnuant y transportador.

(Continuació),

Glassiers.—Vista l' acció de l' aygua sòlida com agent desnuant y transportador del terrer en forma de allaus *gelades* y glás, passaré á l' acció de 'ls *glassiers*.

Tan á les regions de les neus perpetues com á les que no 's veuhen aquestes, hi han depressions, les quals fan que 'n aquelles se depositin grans quantitats de neu. Aquesta, quant es de molt gruix, sofreix cambis en sa estructura, convertintse de neu esponjosa, ab un gel especial que 's un entremix de la neu y del glás de 'ls rius; aquest cambi d' estructura es efecte principalment de dues circumstancies: Primera: per la gran presió á que están sotmeses les capes inferiors efectuades per les superiors tota vegada qu' aquests acumulats poden tindre un gruix tan considerable, com es el de 250 metres, y algunes voltes poden arribar á tenirne molts més. Segona: per la fusió produhida á les capes més superficials, per efecte del calor del sol duránt els dias d' estiu y perque l' aygua líquida se torna á solidificar durant la nit. Els suïssos donan el nom de *nevé*, y els alemanys el de *firn*, á la neu acumulada en aquestes condicions; aquesta neu se presenta baix la forma granalluda, de poca *coherencia* y plena de bombolles d' aire las que li donen el color blau ab qu' es presenta.

Aquestes acumulacions si la pendent del terrer hi acompanya, tenen

moviment de la mateixa manera que l' aygua de 'ls rius, encara que molt disminuït, desnuant el terrer y servint de transport pera els materials que de la desnuassió n' han resultat, més els que 's posan á la sua superfície, depositántlos en últim terme, allá hont acaban aquestas corrents gelades que 's coneixen ab el nom de *glassiers*.

Els moviments de 'ls *glassiers*, son dós; un del gel en massa y l' altre que 'l podém denominar *molecular*.

El moviment en massa consisteix en que 'ls *glassiers* relliscan per la superfície de les valls que 'ls guian. El *molecular*, ab que les moléculas components de aquestos, no guardan la mateixa relació sinó que ván d' un lloch al altre, de la mateixa manera qu' ho fan les de les corrents líquides.

Alguns autors han buscat rahons satisfactories per poguerse explicar la causa d' aquests moviments y han trobat que pel primer tan sols la *gravetat* per una part y l' pés exorbitant de la massa gelada per altre, bastan per explicarho; per el segón, s' ha trobat en la *plastissitat* del glás, propietat per la qual pot pendrer totes les formes que 's vulgan per medi de 'ls motllos; ademés d' aquesta propietat, lo gel ne té una altra y es que quan se posan en contacte dós ó més trossos de glás se soldan al cap de poch rato per efecte del regel. Are bé en els *glassiers* les valls que 'ls condueixan no són altre cosa que 'ls motllos en els que el gel pren forma y com que la massa gelada té de passár per dites valls ab presions molt fortes d' aquí que tingui de pendre moltes formes y al pendréles se trenca en petits trossos que 's tornan á soldar per efecte del regel.

Respecte á la velocitat del moviment de descens pot dirse que 'l *mí-*